

■ Karol Andrzejewski

Sprawozdanie z działalności SAP Oddział w Kaliszu za lata 2017–2022

Czerwcowe walne zebranie w roku 2017 wyłoniło nowe władze. Prezesem został Karol Andrzejewski, sekretarzem Edyta Pietrzak, skarbnikiem Krystyna Bęcka (wszyscy pracownicy APK). W skład Komisji Rewizyjnej weszli: Aneta Burchard – przewodniczący (APK), Włodzimierz Florczak – wiceprzewodniczący (Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrowie Wielkopolskim) i Karolina Jędrzejak – sekretarz (Urząd Gminy w Ostrowie Wielkopolskim).

Stan osobowy oddziału wynosił na przestrzeni lat maksymalnie 28 osób. Jego członkami są, oprócz pracowników Archiwum Państwowego w Kaliszu, głównie, choć nie tylko, archiwiści zakładowi jednostek pozostających pod nadzorem APK, takich jak: Starostwo Powiatowe, sądy, urzędy gmin i miast, jak i osoby spoza państwowej i samorządowej służby archiwalnej. Takie zestawienie członków uwarunkowane jest w szczególności nadzorem archiwalnym archiwum państwowego, który ma do czynienia z problematyką narastającego zasobu archiwalnego w terenie i dlatego to zaistniała potrzeba wzmocnienia więzi zawodowych pomiędzy pracownikami archiwum państwowego a pracownikami resortów czy archiwów zakładowych. Najlicniejszą grupę członków oddziału stanowią pracownicy Archiwum Państwowego w Kaliszu i archiwów zakładowych. Oddział skupia także byłych pracowników APK, którzy odczuwali potrzebę wymiany doświadczeń i zapoznawania się z obecnymi metodami pracy archiwalnej. Przedstawiciele starszego i młodszego pokolenia czy sympatycy zagadnień archiwalnych uczestniczą wspólnie w forum dyskusji na tematy nurtujące środowisko. Jest to najlepszy sposób wymiany poglądów.

Od 2017 r. do chwili obecnej członkowie oddziału, jak i zarządu spotykali się najczęściej dwukrotnie w ciągu roku. Wyjątkiem były tu lata 2020–2021, kiedy to ze względu na pandemię zdecydowano się nie organizować spotkań. Obok spraw organizacyjnych (plany pracy, sprawozdania z działalności,

sprawy zmian w statucie, sprawy finansowe) poruszane były na zebraniach sprawy merytoryczne, tj. dotyczące szeroko pojętej archiwistyki.

W działalności oddziału zauważyć można dwa obszary zainteresowań. Pierwszy to podnoszenie kwalifikacji zawodowej i wiedzy archiwalnej członków. Odbywało się to poprzez wymianę doświadczeń zawodowych, udzielanie wzajemnej pomocy w rozwiązywaniu problemów, omawianie aktów prawnych, relacji ze zjazdów i szkoleń.

Jeszcze w grudniu 2017 r. delegat oddziału, prezes kaliskiego oddziału, przedstawił relację z VII Powszechnego Zjazdu Archiwistów Polskich odbywającego się pod hasłem „Archiwistyka bez granic” oraz XV Krajowego Zjazdu Delegatów SAP w Kielcach (20–23 września 2017 r.). Dokładniej zostały omówione tutaj trzy panele tematyczne: „Panel konserwatorski skierowany do pracowników nadzoru archiwalnego i archiwistów zakładowych”, „Regulacje prawne działalności archiwalnej” oraz „Archiwistyka społeczna – między archiwistyką państwową a prywatną”. W części dotyczącej relacji ze Zjazdu Delegatów SAP znalazły się informacje o trybie wyboru nowych władz SAP, a także skład Zarządu Głównego, Głównej Komisji Rewizyjnej czy Sądu Koleżeńskiego.

Na jednym ze spotkań w 2018 r., 20 grudnia r., prezes kaliskiego oddziału przedstawił dotychczasowe ustalenia sposobu postępowania z dokumentacją wyborczą, zmiany od 2019 r. w prowadzeniu dokumentacji pracowniczej oraz propozycje nowelizacji ustawy o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach dotyczące odwzorowań cyfrowych i składów chronologicznych.

Z kolei na spotkaniu w grudniu 2019 r. głównym punktem programu były zagadnienia związane z wykorzystywaniem forów społecznościowych do promocji SAP oraz kwestie związane z przeprowadzaniem ekspertyz: archiwalnych, z dokumentacją medyczną, kierowców i pojazdów. Ponadto przedstawiono wyniki kontroli Komisji Rewizyjnej SAP w oddziale kaliskim.

Drugim polem działalności była popularyzacja wiedzy o archiwach i materiałach archiwalnych zgromadzonych w kaliskim archiwum. Odbywało się to poprzez cykl spotkań organizowanych wspólnie z Archiwum Państwowym w Kaliszu. „Kaliskie Spotkania Archiwalne” miały charakter popularnonaukowy i były adresowane do wszystkich miłośników historii, genealogii i archiwaliów. W 2018 r. prelekcję pt. „Nekropolia jako materialne źródło do badań genealogicznych na przykładzie cmentarza parafialnego w Dębem (gmina Żelazków)” wygłosiła Maria Doktor. Natomiast w 2019 r. Anna Bestian-Zajac wystąpiła z odczytem pt. „Tam się wyrabiają rzeczy niemożliwe..., czyli nierząd i prostytutka doby międzywojnia w świetle materiałów archiwalnych”.

Oddział SAP w Kaliszu współorganizował wspólnie z Archiwum Państwowym w Kaliszu spotkania w ramach cyklu „Moje Archiwum Rodzinne”. W czerwcu 2018 r. zaproszono archiwistę rodzinnego Annę Jabłkowską-Klimas do wygłoszenia prelekcji pt. „Jabłkowscy znani i nieznan. Moje wędrówki ich śladami”.

Ponadto w ramach Marcowego Maratonu Archiwalnego współorganizowano z Archiwum Państwowym w Kaliszu prelekcje Tomasza Cieślaka z Instytutu Pamięci Narodowej Oddział w Poznaniu pt. „Zbrodnie niemieckie w Pleszewie. Metody pracy historyka” czy Jerzego Łojki pt. „Cicha archiwalna rozmowa z papierami. Komputerowa baza źródeł Polonia Maior Fontes jako pomoc w badaniach regionalnych”. W 2020 r. współorganizowano z Archiwum Państwowym w Kaliszu prelekcje dr Grażyny Schlender pt. „Żołnierze Wyklęci ziemi kaliskiej w świetle materiałów archiwalnych” w ramach IX Marcowego Maratonu Archiwalnego. Spotkanie 6 marca miało charakter dwuczęściowy, składało się z odczytu i prezentacji multimedialnej.

9 czerwca 2020 r., w siedzibie Archiwum Państwowego w Kaliszu, promowano uroczyste wystawę on-line pt. „Pielęgniarki i położne w świetle archiwaliów”. Imprezę wspólnie z kaliskim Archiwum i oddziałem SAP współorganizowało Kaliskie Towarzystwo Przyjaciół Archiwaliów oraz Okręgowa Izba Pielęgniarek i Położnych w Kaliszu. Była to wystawa zorganizowana w ramach Międzynarodowego Dnia Archiwów.

9 czerwca 2021 r. w Archiwum Państwowym w Kaliszu obchodzono Międzynarodowy Dzień Archiwów. Organizatorami spotkania było Archiwum Państwowe w Kaliszu, Kaliskie Towarzystwo Przyjaciół Archiwaliów oraz Stowarzyszenie Archiwistów Polskich Oddział w Kaliszu. W sali wystawowej swoją premierę miał film pt. „Z przeszłością w przyszłość. 70 lat działalności Archiwum Państwowego w Kaliszu”.

Możliwość wspólnych spotkań jest dla nas okazją do nauki, wymiany doświadczeń i dzielenia się wiedzą. Szczególnie poprawne zarządzanie dokumentacją, przy masowości jej powstawania oraz w kontekście nowych wyzwań, jest postrzegane jako wiedza specjalistyczna, niełatwa, ale na pewno bardzo potrzebna. Ważne jest, aby budować i umacniać w społeczeństwie wizerunek archiwisty jako specjalisty nadążającego za zmieniającą się rzeczywistością.

Podsumowując pięć lat działalności oddziału, należy podziękować wszystkim członkom, dzięki którym organizacja mogła powstać oraz zapisać się w świadomości środowiska archiwalnego naszego regionu.